

GRÂUL DE TOAMNĂ

Triticum aestivum (L), Familia *Gramineae*

Întrucât în campania de toamnă, cultura grâului ocupă un loc important, reușita unei culturi bune depinde de respectarea tehnologiei specifice de cultură.

Rotația culturilor

Cele mai recomandate culturi premergătoare sunt: borceagurile, trifoiul, lucerna, cartoful, porumbul. La grâu nu se recomandă monocultura.

Fertilizarea

Odată cu pregătirea terenului, se aplică 20 – 30 tone gunoi de grajd/ha, o dată la 3 – 4 ani și îngrășăminte pe bază de fosfor și potasiu, în cantitate de 40 – 60 kg substanță activă/ha. În lipsa gunoiului de grajd, cantitatea de fosfor și potasiu crește la 80 – 100 kg s.a. la hectar.

Lucrările solului

Se efectuează în așa fel încât între executarea arăturii și semănat să treacă un interval de 15 – 20 zile, necesar pentru a se realiza „așezarea solului”. Arătura se efectuează, funcție de sol, la 18 – 20 cm adâncime, cu precizarea că pe solurile cu o vegetație prea înaltă se procedează mai întâi la o mărunțire a acesteia cu grapa cu discuri. Dacă solul este prea uscat și rezultă bulgări prea mari, se renunță la arat și se pregătește terenul utilizând grapa cu discuri grea, GDG-4,2M, în agregat cu grapa stelată. Pregătirea patului germinativ se face cu 1 – 2 zile înainte de semănat și constă în afânarea și mărunțirea bulgărilor pe o adâncime de 6 – 8 cm cu ajutorul grapei cu discuri.

Sămânța trebuie să aibă o valoare biologică și culturală ridicată, cu îndeplinirea următoarelor condiții: puritate peste 98%, capacitate germinativă peste 90%, sănătoasă, umiditate sub 14%. Înainte de semănat sămânța se tratează în mod obligatoriu cu fungicide (CELEST STAR -1l/tonă)) pentru protejarea împotriva principalelor boli.

Semănatul se realizează în epoca optimă, data semănatului fiind diferită în funcție de zona ecologică. Cantitatea de sămânță necesară pentru un hectar de cultură este cuprinsă între 200 și 240 kg/ha, funcție de condițiile pedo-climatice, fertilitatea terenului și epoca semănatului. Adâncimea de semănat este de 3 – 4 cm pe solurile luto-argiloase sau lutoase și 5–6 cm pe solurile nisipoase.

Este bine de știut că cercetările efectuate au consemnat că pentru fiecare zi de întârziere a semănatului în luna octombrie se pierde 60 kg/ha, iar pentru luna noiembrie 100 kg/ha. Semănat în perioada optimă, grâul are posibilitatea să înfrățească și să se călească, fortificându-se pentru perioada de iarnă, în aceste condiții putând rezista până la -20°C.

Lucrările de întreținere

În situația în care, în perioada semănatului, se manifestă fenomenul de secetă, se recomandă tăvăluguirea semănăturilor pentru a realiza un contact mai bun al semințelor cu solul și a asigura o răsărire uniformă și rapidă

Combaterea buruienilor se efectuează prin respectarea tuturor lucrărilor agrotehnice și fitotehnice sau prin aplicarea de erbicide, în funcție de gradul de îmburuienare și structura speciilor de buruieni:

- pentru combaterea buruienilor din familia *Cruciferae* (muștar sălbatic, ridiche sălbatică, susai, pălămidă, etc.) se pot aplica următoarele erbicide: SDMA (2 l/ha) sau Dicotex (2 l/ha). Epoca de aplicare: primăvara, când buruienele sunt în faza de rozetă și plantele de grâu în faza de înfrățire, iar temperatura aerului să fie de peste 15°C;

- în combaterea buruienilor mai rezistente la erbicidele pe bază de 2,4-D (volbură, mohor, mușețel sălbatic, iarba bărboasă, rocoină,) se pot folosi: Lontrel 418C (4-5 l/ha), Logran D (1,5 kg/ha), Granstar (20-25 g/ha), Glean (20-30 g/ha), Oltisan (1 l/ha), Icedin forte (2 l/ha). Datorită remanenței de lungă durată, în cazul tratamentului cu erbicidul Glean, după grâu nu se vor semăna specii sensibile la acest erbicid (floarea soarelui, sfecla de zahăr, sfecla furajeră). Epoca de aplicare: când temperatura aerului este de peste 12°C, plantele de grâu se găsesc în faza de înfrățire-începutul formării primului internod, iar buruienele în faza de rozetă;

- speciile de buruieni monocotiledonate, iarba vântului și odosul (*Avena fatua*), se pot combate cu erbicidele: Puma super (1 l/ha), Assert (2-3 l/ha), Avenge (4-5 l/ha), Dicuran (2-3 kg/ha). Epoca de aplicare: primăvara, când plantele de grâu sunt în faza de înfrățire-până la primul internod, iar buruienele până la începutul înfrățirii.

- în timpul vegetației, pentru combaterea unui complex de boli (fuzarioză, făinarea, septorioza, etc), se pot aplica: Miraje (1 l/ha), Tilt 250 EC (0,5 l/ha), Bayleton 250 EC (0,5 kg/ha).

Combaterea dăunătorilor se efectuează în funcție de specia dăunătoare:

- combaterea ploșnițelor cerealelor se face cu: Sinoratox (3l/ha) sau Dimevur (3 l/ha);

- combaterea gândacului ghebos se face cu Lindatox 3 sau PEB + Lindan (25 kg/ha);

- distrugerea gândacului bălos al ovăzului, care atacă și grâul, se poate efectua cu : Sinoratox (3 l/ha), Carbetox (3 l/ha), Onefon 80 (1,2 kg/ha).

În funcție de nivelul precipitațiilor, irigarea constituie o măsură eficientă și se aplică astfel: o udare pentru răsărire și 1-2 udări în timpul vegetației, cu o normă de udare de 500-600 m³/ha apă.

Recoltarea

Recoltarea se efectuează mecanizat în totalitate, cu combinele de recoltat cerealele păioase, în faza de coacere deplină, când umiditatea boabelor este cât mai aproape de 14%.

Durata optimă a recoltării grâului este de 5-7 zile în zonele mai secetoase (la câmpie) și 7-9 zile în zonele mai umede (colinare). În funcție de soiul folosit, paiele reprezintă 55-65% din recolta totală a părții aeriene.

Producerea de sămânță la populațiile locale de grâu

Tehnologia de cultivare folosită în producerea seminței are în vedere respectarea următoarelor aspecte specifice:

- Izolarea culturii folosită pentru sămânță la cel puțin 4 m față de alte soiuri de grâu sau alte specii de cereale păioase;
- Asigurarea celor mai bune premergătoare și evitarea cu strictețe a revenirii în rotație a culturilor de grâu după grâu sau alte cereale păioase la intervale mai mici de doi ani;
- Executarea a cel puțin 2 purificări biologice, din care prima imediat după înspicare iar ultima la intrarea în faza de coacere în pârgă;
- Curățirea perfectă a combinelor și a sacilor utilizați la recoltare;
- Uscarea, condiționarea și păstrarea seminței până în momentul semănatului în magazii răcoroase și uscate.

Bibliografie

Bîlțeanu Gheroghe, 2003, *Fitotehnie*, Editura Ceres, Bucuresti, vol. 1, pag. 47-168;
Ion Gologan, Alexandrina Dornescu, 1981, *Curs de ameliorarea plantelor*, Institutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad Iași”, pag. 243.

Persoane de contact:

Tehnologii de cultură - Danela Murariu (dmurariu@suceava.astral.ro)

Tratamente fitosanitare – Domnica Daniela Plăcintă (domnica.placinta@svgenebank.ro)